

Onderwerp Onderzoek naar de handelwijze van de gemeente met betrekking tot gemeentelijk Joods vastgoed in Haarlem	
Nummer	2021/86636
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	BC
Auteur	Leeuw, M.
Telefoonnummer	023-5113009
Email	mariekeleeuw@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>In verschillende steden zijn onderzoeken gestart of afgerond naar wat er in die gemeente is gebeurd met Joods vastgoed tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Ook de gemeente Haarlem stelt een onderzoek in. Tegelijkertijd is de vraag of de gemeente Haarlem Joodse oorlogsslachtoffers of nabestaanden van hen die in de oorlog werden vermoord na de oorlog confronteerde met openstaande rekeningen en mogelijke boetes voor niet betaalde erfpachtcanon over de oorlogsjaren.</p> <p>Om het eigen handelen van de gemeente Haarlem verder te onderzoeken, besluit het college van B&W onderzoek uit te laten voeren.</p>
Behandelaar voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter informatie naar de commissie Bestuur.
Relevante eerdere besluiten	N.v.t.
Besluit College d.d. 2 maart 2021	<p>Besluit:</p> <p>Extern onderzoek te laten doen naar de handelwijze van de gemeente met betrekking tot gemeentelijk Joods vastgoed in Haarlem, waarbij in het bijzonder wordt gekeken naar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. in hoeverre de gemeente Haarlem tijdens de bezetting onroerend goed heeft aangekocht dat eigendom was van Joodse burgers; 2. of de gemeente Haarlem na afloop van de Tweede Wereldoorlog naheffingen voor erfpacht en/of straatbelasting heeft gevorderd van Joodse eigenaren van onroerend goed dan wel hun erfgenamen over de oorlogsperiode; 3. of er nadien over deze (eventuele) gemeentelijke aankopen rechtsherstel heeft plaatsgevonden. <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

1. Inleiding

In het voorjaar van 2020 heeft een uitzending van KRO-NCRV Pointer over de Verkaufsbücher landelijke aandacht getrokken voor wat er is gebeurd tijdens en na de Tweede Wereldoorlog met Joods vastgoed en het handelen hierin van Nederlandse gemeenten. In de Verkaufsbücher, administratie van de Niederländische Grundstücksverwaltung (NGV) staat gedetailleerd beschreven hoe in heel Nederland meer dan 7.000 Joodse panden en stukken grond in de handen van meestal louche ondernemers en vastgoedhandelaren zijn beland. Uit de Verkaufsbücher blijkt dat in Haarlem 210 panden werden onteigend in de jaren 1942-1944 en via tussenpersonen werden verkocht aan nieuwe eigenaars.

Inmiddels zijn in verschillende steden onderzoeken gestart of afgerond naar wat er in die gemeente is gebeurd met Joods vastgoed tijdens en na de oorlog. Ook de gemeente Haarlem stelt een onderzoek in. Tegelijkertijd is de vraag of de gemeente Haarlem Joodse oorlogsslachtoffers of nabestaanden van hen die in de oorlog werden vermoord na de oorlog confronteerde met openstaande rekeningen. Werden er boetes opgelegd voor niet betaalde erfpachtcanon over de oorlogsjaren?

2. Besluitpunten college

Het college van burgemeester en wethouders,

Besluit:

Extern onderzoek te laten doen naar de handelwijze van de gemeente Haarlem met betrekking tot gemeentelijk Joods vastgoed.

3. Beoogd resultaat

Het onderzoek richt zich op beantwoording van de volgende vragen:

- in hoeverre de gemeente Haarlem tijdens de bezetting onroerend goed heeft aangekocht dat eigendom was van Joodse burgers;
- of de gemeente Haarlem na afloop van de Tweede Wereldoorlog naheffingen voor erfpacht en/of straatbelasting heeft gevorderd van Joodse eigenaren van onroerend goed dan wel hun erfgenamen over de oorlogsperiode;
- of er nadien over deze (eventuele) gemeentelijke aankopen rechtsherstel heeft plaatsgevonden.

4. Uitvoering

Omdat het handelen van de gemeente Haarlem zelf centraal staat, is het onderzoek gebaat bij objectiviteit en transparantie. Het college van B&W heeft daarom besloten om een extern onderzoeksbureau in te huren. Het onderzoek zal extern worden uitgevoerd door Blauw Historisch Onderzoek (hierna te noemen Blauw). Blauw heeft veel ervaring en heeft vergelijkbare onderzoeken uitgevoerd voor onder andere de gemeente Utrecht en Eindhoven. Blauw zal het onderzoek uitvoeren in samenwerking met het Noord-Hollands Archief.

Het onderzoek naar Joods vastgoed zal starten per 1 mei 2021 en heeft een verwachte doorlooptijd van vier maanden. De kosten voor het onderzoek bedraagt € 32.501,- incl. BTW en zullen ten laste worden gebracht van de concernpost onvoorzien. In de voortgangsrapportage zal aan de raad toestemming worden gevraagd om deze middelen aan te wenden uit de post onvoorzien.